

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

ΠΕΡΙ

ΑΛΛΑΣΜΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Ἐντὸς τοῦ κράτους τῶν προϊόντων αὐτοῦ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρὰ τῆς ἐπιτροπῆς προταθεῖσαν τροπολογίαν. Ἐμενε νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον ὅπως εἶχε προταθῇ παρὰ τῶν Λευκαδίων ἀντιπροσώπων. Τινὲς τῶν βουλευτῶν προβέποντες ὅτι πᾶσα περαιτέρω συζήτησις ἤθελε γίνῃ αἰτία ῥήξεως μετὰ τῶν Λευκαδίων καὶ Κερκυραίων, ἐπροσπάθησαν παντοίῳ τρόπῳ νὰ ἐπιτύχωσιν ὅπως προβῇ ἡ βουλή καὶ πάλιν ἄνευ οὐδεμιᾶς συζήτησεως εἰς τὴν ψηφοφορίαν· προσέθετον δὲ ὅτι ἅπαντες, φωτισμένοι ἤδη ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἠδύναντο ἐν πλήρει πεποιθήσει ν' ἀποφανθῶσιν.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς νήσου Λευκάδος οὐ μόνον δὲν ἀντέτεινον πρὸς τὸ συμβιβασικὸν τοῦτο μέσον, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐπιμονῆς τὸ ὑπεστήριζαν ποθοῦντες ἐνδομύχως ν' ἀποφύγῃσι πᾶσαν προσωπικὴν ἐριδα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Κερκυραίους. Ἀλλ' εἰς μάτην. Τινὲς τῶν ἐνδιαφερομένων, φοβούμενοι ἴσως τὴν παραδοχὴν καὶ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο τὸ νομοσχέδιον, ἐπέμεινον ὅπως ταχτικῶς λάβῃ χώραν ἡ συζήτησις ἵνα, ὡς ἔλεγον, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀποδείξῃσι τὸ παράλογον τῶν ἀξιώσεων μιᾶς νήσου, ἀφ' ἑτέρου δὲ δυνηθῶσι ἐν οἰαδήποτε ἐναντίᾳ περριπτῶσι νὰ εἰπωσι πρὸς τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ὅτι ἐπροσπάθησαν, ὅτι ἀντέτειναν, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ.

Ἀρχεταὶ ἡ συζήτησις. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Κ. Λομβάρδος, θείῳ ζήλῳ κινούμενος, προτείνει ν' ἀναβληθῇ τὸ ζήτημα μέχρι τῆς προσεχοῦς βουλευτικῆς συνόδου· ἐδικοιολογοῦσι δὲ τὴν πρότασιν ταύτην διὰ τῶν ἐξῆς λόγων.

Ἐφίστατο ῥῆξις μετὰ τῶν Λευκαδίων καὶ Κερκυραίων.

Τὸ ζήτημα ὅλως ἐπαρχιακὸν ἤθελε φέρεῖ ἐπαρχιακὰς ἀντιζηλίας. Χάσμα ἤθελεν ἀνοιχθῇ μετὰ τὴν νήσου καὶ ἐπομένως κίνδυνος μέγας νὰ ματαιωθῶσιν τὰ ἠθικὰ ἀποτελέσματα τῆς αἰμυνήστου ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑπτανήσου οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς ἐθνικότητος αὐτῶν ἐξεφράσθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀδελφικῶς ἠσπάσθησαν ἐν μιᾷ ψυχῇ καὶ μιᾷ καρδίᾳ. Ὁ Κ. Λομβάρδος, ἀποτεινὼν τὸν λόγον πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον Βαλαωρίτην, προσκαλεῖ αὐτὸν κατ' ὄνομα νὰ μὴ ἀντείπῃ πρὸς τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἴδῃ ἐψευσμένα ὅσα καὶ αὐτὸς πρὸς δόξαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἴτε ἔπραξεν εἴτε εἶπε.

Τὴν πρότασιν ταύτην ὑπεστήριζαν ἅπαντες οἱ Κερκυραῖοι, ἐξαίρετως δὲ ὁ κύριος Παδοβὰς καὶ ὁ κύριος Μπίρης. Ἀπ' ἐναντίας ἅπαντες ἀνεξαίρετως οἱ Λευκάδιοι ἀντιπρόσωποι, ἀγανακτοῦντες κατὰ τῆς νέας ταύτης καταδυναστεύσεως, δικαίως ἐταράχθησαν. Ὁ κύριος Μαρῖνος λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθεσε τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἠναγκάζετο ν' ἀντιτείνῃ πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κυρίου Λομβάρδου.

Ὁ κύριος Βαλαωρίτης, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔμεινε σιωπηλὸς καὶ ψυχρὸς θεατὴς τῶν γινομένων, ἔκρινεν εὐλογον τότε νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὸν λόγον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τῆς πατρίδος του· ἐξεφράσθη δὲ αὐτολεξεῖ οὕτω.

Βαλαωρίτης. «Ἀπαντῶ πρὸς τὸν φίλον μου κύριον Λομβάρδον καὶ ἀπὸ τοῦδε ἐκφράζω τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν

αἰσθάνομαι διαφωνῶν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀποκρούων τὴν πρότασίν του. Ἀληθῶς ἐδόξασα τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἔντιμοι Βουλευταί, καθ' ἣν προκειμένου περὶ κοινού κινδύνου ἡ ἀντιπροσωπεία ἄπασα ἀδελφικῶς ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἐθνικότητος ἡμῶν καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἐπαναλάβω τὸν αὐτὸν ἐκείνον ὅρκον, τὸν ὅποιον ὤμοσα καὶ τότε, ἐν οἰαδὴ ποτε παραπλησίᾳ περιπτώσει. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν, ἐν ᾧ ἕκαστος ἡμῶν ἀντιπροσωπεύει ἐνταῦθα λαὸν ἔχοντα ἀνάγκην πραγματικῶν ὠφελημάτων, πῶς εἶναι δυνατόν, λέγω, διὰ τὸν φόβον μὴ προσάψωμεν μῶμον εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, νὰ θυσιάσωμεν τὰ συμφέροντά του καὶ νὰ λησμονῶμεν τὴν εὐθύνην, ἥτις μᾶς ἐπιβάλλεται; Εἶναι ἀληθέστατον ὅτι ἡ ιδέα τῆς ἐθνικότητος, ἥτις ὡς ἐκ θαύματος συνήνωσεν ἅπαντας ἡμᾶς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, θέλει μᾶς ἐνώση καὶ πάλιν ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα χωρὶς νὰ παραβιάσωμεν τὴν ἐντολήν μας, δὲν δυνάμεθα νὰ προστρέχωμεν εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεταχειριζόμενοι αὐτὴν ὡς πρόφασιν ἵνα παραλύωμεν πᾶν ζήτημα ἐνδιαφέρον τὰς νήσους μας.

Ἰπάρχουσιν, ἔντιμοι βουλευταί, περιπτώσεις τινὲς κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον, καθ' ἃς καὶ αὐτὸ τὸ μέγα αἶσθημα τῆς ἐθνικότητος καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ περιορίζεται τοσοῦτον, ὥστε περιστρέφεται ἐντὸς στενωπότητος κύκλου. Πολλάκις ἡ ιδέα αὕτη ἐλαττοῦται σμικρύνεται τοσοῦτον, ὥστε ἀπορεῖ τις ἐκ πρώτης ἀφετηρίας πῶς δύναται νὰ θέσῃ τὴν ἑδραν τῆς ἐπὶ ἐνὸς βράχου, ἐπὶ ἐνὸς

σκοπέλου ἐπὶ μιᾷς γωνίας. Καὶ μολογούτο, κύριοι, τὸ πρῆγμα ἔχει οὕτω. Ἐννοοῦμεν πατρίδα τὴν χώραν τῆς γεννήσεώς μας, τοὺς βράχους ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνετράφημεν τὴν πλάκα ἥτις καλύπτει τὰ ὁσᾶ τῶν γονέων μας, καὶ ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης, ἀπὸ τούτων τῶν βράχων, ἀπὸ τοῦ μνημείου ἐκείνου, ὡς ἀπὸ ὠρισμένου τινὸς κέντρου ὁρῶμενον τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικότητος καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ ἔθνη ἀκέραια καὶ ἐπικρατείας ὁλοκλήρους. Ἰπάρχουσι περιπτώσεις τοιαῦται, καὶ τότε ὁ ἐγωῖσμός, ὅστις ὑπὸ γενικὴν τινα ἔποψιν θεωρούμενος εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἐπιβλαβὴς καὶ ἀντεθνικός, οὐ μόνον διακαίολογεῖται ἀλλὰ καὶ νομιμοποιεῖται ὁσάκις ἐφαρμόζεται εἰς ἀντικείμενα ἀποκλειστικῶς ἐνδιαφέροντα τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς μας, τὴν κυρίως πατρίδα μας. Ἀγνοῶ, κύριοι, διὰ τίνας λόγους· ἀλλὰ πρέπει μετὰ θετικότητος νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀεὶ ποτε ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἐξαιρέσεις ταύτας. Ὅσάκις ἐπρόκειτο περὶ κοινού κινδύνου τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐλησμόνει τὰ πάθη του καὶ ἀδίστακτῶς συνεχωνεύετο εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα, εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχὴν. Ἀλλὰ μόλις ὁ κίνδυνος οὗτος παρήρχετο, ἐν τῷ ἅμα ἀνεφύοντο ἔριδες, λογομαχίαι, ἐμφύλιοι πόλεμοι μετὰ πόλεως καὶ πόλεως, μετὰ Ἑλλήνων καὶ Ἑλλήνων.

Σήμερον ἰδοὺ ἐπαναλαμβάνεται καὶ πάλιν τὸ γεγονός τοῦτο καὶ βλέπω μετ' ἀγαλλιάσεως ὅτι ἡ φύσις ἡμῶν δὲν παρήλλαξε καὶ ὅτι διετηρήσαμεν γνησίαν καὶ κατὰ τοῦτο

τὴν καταγωγὴν μας. Ὅτε ἐφοβήθημεν ὅτι ἡ ἐθνικότης ἡμῶν ἐπαπειλεῖτο, ἅπαντες ὠμόσαμεν νὰ τὴν ὑπερασπισθῶμεν· ἀλλὰ μόλις ὁ κίνδυνος ἐκεῖνος παρήλθεν, ἐπανερχόμεθα εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἡμῶν ἔριδας. Σήμερον δὲν εἶμαι ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑπτανήσου, ἀνῆκω ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Λευκάδα καὶ ὡς τοιοῦτος πρέπει μέχρι κεραίας νὰ ὑπερασπισθῶ τὰ δικαιώματα αὐτῆς· ἔχω νὰ δώσω λόγον περὶ τῶν ὧν ἐπραξά ὑπὲρ τῶν ἐντολέων μου καὶ ἤθελα προδῶν τὰ συμφέροντά των, ἂν ἤθελα τὰ παραγκωνίσῃ ἐπὶ προφάσει ὅτι ἡ ἐπιμονή μου ἢ αἱ ἀξιώσεις μου δύνανται νὰ ᾖναι αἰτία ἔριδος καὶ σκανδάλου ἢ αἰτία σχίσματος ἐντὸς τῆς βουλῆς ταύτης.

Ἀναβολὴ μέχρι τῆς προσεχοῦς συνόδου! Ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλη σύνοδος διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους θέλει προτείνει νέαν ἀναβολὴν καὶ οὕτω ἡ ἐνδεκάτη βουλὴ θέλει παραπέμψῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν δωδεκάτην, τοῦτέστι δὲν θέλετε μᾶς ἐπιτρέψῃ ποτὲ οὐδὲ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἀλλὰ θέλουσι γεννηθῇ σχίσματα, ἔριδες, πάθη. Ἄς γεννηθῶσι, κύριοι, καὶ σχίσματα καὶ ἔριδες καὶ πάθη· ἂν ἐπὶ τοιούτῳ ὄρω πρέπει νὰ σιωπῶμεν, ἄς γεννηθῶσι. Δὲν εἶναι δίκαιον, δὲν εἶναι νόμιμον νὰ παραβιάζωνται τοιοῦτοτρόπως τὰ βουλευτικὰ δικαιώματα, οὔτε νὰ καταπατῶνται τὰ συμφέροντα μιᾶς ὁλοκλήρου νήσου.

Προχθὲς ὁ κύριος Παδοβᾶς ἐπρότεινε τὴν ἀναβολὴν καὶ ἡ βουλὴ τὴν παρεδέχθη διότι ἐφοβήθη μὴ τὸ ζήτημα τοῦτο γίνῃ σπινθὴρ πυρκαϊᾶς μεγάλης. Σήμερον ὁ κύριος

Λομβάρδος ἐπαναλαμβάνει τὴν αὐτὴν πρότασιν, ἵνα μὴ διὰ τῶν λογομαχιῶν μας ἐπισκιάσωμεν τὸ φέγγος τῆς εικοστῆς ἰουνίου. ὦ! κύριοι! Μὴ προφασίζεσθε τοιαῦτα. Οἰαδήποτε μέλλει νὰ ᾖναι ἡ τύχη τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἐπιτρέψατε εἰς ἡμᾶς νὰ τὸ συζητήσωμεν. Ἀσμένως ἀναδεχόμεθα τὴν μονομαχίαν ταύτην, ἐξ πρὸς δέκα. Τὸ κοινὸν τῆς πατρίδος μας δὲν παρευρίσκειται, ὅπως μᾶς ἐνθαρρύνῃ, ὅπως μᾶς ἐνισχύσῃ. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἀποδειλιῶμεν.

Τίς ἡ βία; λέγει ὁ Κ. Μπίζης, τίς ἡ βία; Εἴκοσι περὶ τοῦ ἐτῆ ὑπεμείνατε τὴν βάσανον ταύτην. τίς ἡ βία; Ὅταν ἡ Κυβέρνησις μᾶς προσκαλέσῃ νὰ ἐπιθεωρήσωμεν τὸ φορολογικὸν μας σύστημα, τότε θέλομεν ἐπιληφθῇ καὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἡ ὑπομονὴ εἶναι θεῖον δῶρον βεβαίως, κύριοι, ἀλλ' ὅταν καὶ αὕτη ὑπερβαίνει ὀριά τινα, μεταβάλλεται εἰς δουλείαν, εἰς ἐξευτελισμόν. Ἐννοεῖτε λοιπὸν, κύριοι, ὅτι, ἵνα μὴ τρέξωμεν τὸν τελευταῖον τοῦτον κίνδυνον, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπομείνωμεν πλέον. Θέλομεν νὰ μάθωμεν ποῖαν τινὰ θέσιν κατέχομεν ἐν Ἑπτανήσῳ, ἂν δηλαδὴ ὡς ὑποχείριον τῆς μητροπόλεως καταδικάζωμεθα νὰ ὑπηρετῶμεν εἰς τὰ συμφέροντα αὐτῆς, ἢ ἂν ἅπαντες ἐσμέν ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ τῆς δικαιοσύνης. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἀντιτείνω πρὸς τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν τοῦ Κ. Λομβάρδου καὶ ἐπιμένω ὅπως ἡ συζήτησις προβῇ κατὰ νόμον ἐπὶ τοῦ καταπληκτικοῦ τοῦτου ζητήματος».

Οι λόγοι οὗτοι τοῦ Κ. Βαλαωρίτου παρενοήθησαν, παρεξηγήθησαν, Κύριος οἶδεν ἐπὶ τίνι σκοπῷ. Διὸ καὶ ἐνομίσαμεν καθήκον ἡμῶν νὰ καθυποβάλωμεν αὐτοὺς εἰς τὴν κρίσιν τῶν συμπολιτῶν Ἑπτανησίων, ὥπως ἀμερολήπτως δικάσωσιν.

Ἐν τούτῳ ἡ Βουλὴ διὰ μεγίστης πλειοψηφίας παρεδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Λομβάρδου καὶ τοιοῦτο-τρόπως ἐλύθη τὸ ἀνατόλικόν τοῦτο ζήτημα.

Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι οὐδεμία οὐδέποτε ἐλευθέρα Βουλὴ διὰ τούτων προφάσεων καὶ λόγῳ συνέσεως παρεδίωκε τὰ δικαιώματα μιᾶς ἀδελφῆς νήσου οὐ μόνον καταδικάζουσα αὐτὴν ἐκ τῶν προτέρων, ἀλλ' οὐδὲ τὴν συζήτησιν ἐπιτρέπουσα ἀντικειμένου τοςούτον σοβαροῦ. Ἰσως κατὰ τὴν ἐξέσιν τῆς θορυβώδους ἐκείνης συνεδριάσεως, ἴσως λέξεις τις ἢ φράσις ἢ ἰδέα ἔχουσα χαρακτηρὰ πολέμιον ἔπεσεν ἀκουσίως ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ ἀγορεύσαντος, ἀλλὰ τίς δὲν ἤθελεν ἀγανακτῆσθαι κατὰ τσαύτης βίας;

Τὸ παρελθὸν σύστημα, κατὰ τοῦ ὁποίου τσαῦτα καὶ τσαῦτα καθ' ἐκαστὴν ἐκτοξεύονται παρὰ τῶν φιλελευθέρων, βεδαιῶς δὲν παρέχει παραπλήσια παραδείγματα. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα, ἂν συνέβαινον τότε, οὐδὲν παράδοξον. Ὁ προτείνων ἦτο πάντοτε εἷς, καὶ τὸ πᾶν συνεχωνεύετο εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σύνολον. Οὐδεμία ἀντενέργεια, οὐδεὶς ἀνταγωνισμός. Πᾶσα πρότασις ἦτο προσταγὴ τοῦ ἀλανθόστου χρηστηρίου καὶ ἅπαντες ἔκλυτον τὸν αὐχένα ἐ-

νώπιον τῆς μυστικῆς θεότητος, διότι ἐπίστευον εἰς αὐτὴν καὶ ἤλπιζον ὅτι ἡ πίστις αὐτῶν ἤθελε τοὺς σώσῃ. Ἀλλὰ τὸ παρελθὸν τοῦτο ἐξέλιπεν· τὸ παλαιὸν σύστημα παρέδωκε τὸ πνεῦμα· νόμιμος ἀντενέργεια ἀντιπαρατάσσεται σήμερον πρὸς τὴν βίαν. Ἀκούονται τοῦλάχιστον φωναί τινες καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τινῶν νήσων κραυγάζουσι κατὰ τῆς συγκεντρώσεως, θέλουσι τὴν ἀποκέντρωσιν, διότι διὰ τῆς ἀποκεντρώσεως, δύνανται νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἰσότητά των καὶ τὴν κατάργησιν τῶν προνομίων.

Ταῦτα πρέπει νὰ νοήσωσιν, οἱ βουλευταὶ τῆς Ἑπτανήσου. Ἄλλως ἐπανερχόμεθα εἰς τοὺς ἀπαισίους ἐκείνους χρόνους, καθ' οὓς αἱ λοιπαὶ νῆσοι διετέλουν ὑπὸ τὴν διττὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς μητροπόλεως. Ἡ Κέρκυρα ἦτο τότε ἡ καρδία τοῦ κράτους. Ἐκεῖθεν ἐξήρχετο ἡ ζωὴ καὶ τὸ αἶμα. Ἐδῶ ὑπῆρχον τὰ μαντεῖα, ἐδῶ οἱ ναοὶ, ἐδῶ τὰ θυσιαστήρια. Ἐπρεπε νὰ ἔλθῃ τις εἰς Κέρκυραν ἵνα τύχῃ μικρᾶς τιнос χάριτος, καὶ τὴν χάριν ταύτην δὲν ἀπελάμβανε εἰμὴ διὰ μετanoiῶν καὶ δεήσεων. Ὑπῆρχε βαθμολογία ἀπέραντος, βαθμολογία μεταξὺ τοῦ κατωτέρου καὶ τοῦ ἀνωτέρου προστάτου καὶ τὴν βαθμολογικὴν ταύτην κλίμακα ἔπρεπε ὁ ἱκετεύων ἐπαρχιώτης νὰ ἀναβῇ ἀπὸ κάτω ἕως ἄνω. Καὶ ἀφ' οὗ, μετὰ τσαύτας προσπαθείας ἀσθαίμων ἐπλησίαζεν εἰς τὸ τέρμα τῶν πόνων καὶ τῶν μόχθων του, τότε παρουσιάζετο ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος ὁ ὑπέρτατος προστάτης καὶ ἡ ἐπρόσφωρεν εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἵνα τὴν ἀσπασθῇ, ἢ πολλάκις ἔρριπτεν αὐτὸν κάτω τῆς κλίμακος καὶ μολοντοῦτο οὐδὲ τότε ὁ ἄθλιος ἐπαρχιώτης ἐτόλμα οὔτε νὰ στενάζῃ οὔτε νὰ γογγίσῃ. Τοιαύτη ἦτο ἡ Κέρκυρα διὰ τοῦ παρελθόντος ἀπαισίου ἐξευτελιστικοῦ συστήματος· αἱ λοιπαὶ νῆσοι δὲν ἠγάπων τὴν Κέρκυραν ὡς ἀδελφὴν αὐτῶν ὁμομήτριον καὶ ὁμοπάτριον. Τὴν ἐφοβοῦντο, ἔτρεμον ἐνώπιον αὐτῆς καὶ ὁ τρόμος οὗτος, ὅστις βεβαίως δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα ἀγάπης καὶ συμπαιθείας, ὁ τρόμος οὗτος καταλαμβάνει φαίνεται καὶ σήμερον πολλοὺς ἐν τῇ Ἰονίᾳ ταύτῃ βουλῇ.

Καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἅπαντες κραυγάζουσιν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ἅπαντες στενάζουσιν, δακρύουσιν, ὅταν γίνεταί λόγος περὶ τῶν πολυειδῶν αὐτοῦ παθημάτων. Καὶ ἐν ᾧ πρόκειται περὶ πραγματικῆς ἀνακουφίσεως τῶν πενестέρων τάξεων, ἐν ᾧ πρόκειται περὶ καταργήσεως τῶν μονοπωλίων, περὶ καθιερώσεως τοῦ συναγωνισμοῦ, περὶ ἐλαττώσεως ἐνὸς φόρου τοσοῦτον ὑπερόγκου, ἐπιβαρύνοντος τὸν οἶνον, τὸν δεύτερον τοῦτον ἐπιούσιον ἄρτον τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ ἐργάτου, ἅπαντες σχεδὸν ἀνίστανται ἔντρομοι καὶ θορυβοῦσι καὶ μηχανεύονται τὰ πάντα ἵνα μὴ προσκρούσωσιν εἰς τὰ δικαιώματα ἢ ζημιώσωσι τὰς οἰναποθήκας ὀλίγων κερδοσκόπων οὐ μόνον μονοπωλούντων, ἀλλὰ καὶ δηλητηριάζοντων σχεδὸν διὰ νενοθευμένου ποτοῦ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους, οἵτινες βίᾳ καὶ δυναστείᾳ εἰσέρχονται εἰς τὰ οἶνοπωλεῖά των.

Ἄς μὴ ἀπατᾶται τοῦλάχιστον πλέον ὁ λαὸς οὗτος· ἃς

μάθῃ τὴν ἀλήθειαν· ἃς μάθῃ ὅτι ἕνεκα τοῦ μονοπωλείου τούτου οὐδέποτε θέλει πίνει οἶνον εὐθηνὸν καὶ ὑγιεινόν· ἃς μάθῃ ὅτι πρὸς τὸν ἐργάτην, πρὸς τὸν πτωχὸν οἰκογενειάρχην ὁ οἶνος εἶναι ἡ ζωή, εἶναι ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον καθ' ἐκάστην διὰ τοῦ ἰδρώτος ἐλαττοῦται, καταναλίσκεται εἰς τὰς φλέβας του· ὅτι εἶναι τὸ θάρρος, ἡ ἐπιμονή, ἡ δύναμις· ὅτι εἶναι τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ ἐνισχύεται, δι' οὗ ἐνθαρρύνεται ὅπως τὴν ἐπαύριον ἀγωνισθῇ καὶ πάλιν κατὰ τῆς ἐπιούσης ἀνάγκης· ὅτι εἶναι τὸ ἱερὸν σύμβολον τῆς κοινωνίας μεταξὺ πτωχοῦ καὶ πτωχοῦ, μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργάτου· ὅτι ἀπαυδῶντες ἐορτάζουσι τὰς ὀλίγας ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς των προπίνοντες ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου καὶ δοξάζοντες τὸν ὑπέρτατον δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ. Ἄς μάθῃ ὁ λαὸς πάντα ταῦτα καὶ ἂν εὐαρεστῇται, ἃς ὑποστηρίξῃ, ἃς περιθάλπῃ τοὺς κυρίους του, ἃς ἐναγκαλίζεται ὡς φιλελευθέρους, ὡς φιλοπάτριδας ἐκείνους, οἵτινες ἀφ' ἐνὸς μὲν διατείνονται ὅτι μάχονται ὑπὲρ ἀρχῶν ἀπολύτων μὴ ἀποβλέποντες οὐδέποτε εἰς ἄτομα καὶ ἰδιωτικὰς ὠφελείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ καταψηφίζουσι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου φοβούμενοι μὴ καταστρέψωσι τὰ συμφέροντα ὀλίγων κερδοσκόπων.

A. B.

Κερκύρα, 6 Ἰουλίου 1857 ἔ. α.

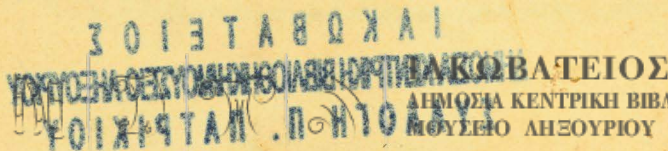
Τυπογραφεὶον ΕΡΜΗΣ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ